

Tourism Management Dergisinin Bibliyometrik Analizi: Son 25 Yıl Üzerine bir Değerlendirme

Ramazan GÖRAL | ORCID: 0000-0002-9826-042X | E-Posta: trgoral@selcuk.edu.tr
Selçuk Üniversitesi, Beşşehir Ali Akkanat Turizm Fakültesi, Turizm İşletmeciliği, Konya, Türkiye

Halime KILINÇ | ORCID: 0000-0002-8989-9870 | E-Posta: halime1919@hotmail.com
Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği, Konya, Türkiye

ROR ID: <https://ror.org/045hgzm75>

Öz

Bilimsel dergiler yeni araştırmaları yayınlamakla bilimin ve sektörlerin gelişimine katkı sağlayan süreli yayınlardır. Bilimsel dergilerde hangi konuların ön plana çıktığı ve ne tür gelişmeler yaşandığının ortaya konulması, araştırmacılara yol göstermesi açısından önem arz etmektedir. Bu konuda kullanılan ve son yıllarda ilgi çeken yöntemlerden biri de bibliyometrik analizdir. Bu amaçla “Web of Science (WOS) Collection” veri tabanında konaklama, eğlence, spor gibi alanlarda en çok ‘turizm’ kelimesi geçen ve etki faktörü en yüksek olan Tourism Management (TM) dergisi, araştırma kapsamına alınmıştır. TM dergisinde 1994-2022 yılları arasında yayımlanan (son 25 yıl) 4.424 adet bilimsel yayın incelenmiştir. Araştırma verileri WOS veri tabanı analiz bilgileri ve “VOSviewer” Bilimsel Ağların Görselleştirme programı kullanılarak analiz edilmiştir. TM dergisinde en üretken yazarlar, ortak yazarlık durumları, ülkeleri, kurumları, en çok alıntı yapılan makaleler, en çok kullanılan anahtar kelimeler ve atıflar grafiklerle, haritalarla ve tablolar halinde verilerek değerlendirilmeler ortaya konulmuştur. TM dergisinin yayın hayatına 1982 yılında başladığı; yayın sayısının her geçen yıl artış gösterdiği, son 10 yılda yapılan bilimsel yayın ortalamasının 211,60 olduğu; 2022 yılında araştırmanın verilerinin toplandığı tarihe kadar (1 Ocak- 1 Kasım 2022) toplamda 138 çalışmanın yayımlandığı görülmektedir. Dergide en üretken yazarların İngiliz, en çok çalışma yapan kurumun ise Hong Kong Polytechnic Üniversitesi olduğu belirlenmiştir. 2004 yılından itibaren derginin yayınlarına yapılan atıf sayılarının da düzenli olarak artış gösterdiği anlaşılmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Tourism Management Dergisi, Bibliyometrik Analiz, Bilimsel Üretkenlik, Bilimsel Haritalama

Atıf Bilgisi

Göral, R. ve Kılınç, H. (2023). Tourism Management Dergisinin Bibliyometrik Analizi: Son 25 Yıl Üzerine bir Değerlendirme. *Selçuk Turizm ve Bilişim Araştırmaları Dergisi*, 3:22-39.

Geliş Tarihi	04.05.2023
Kabul Tarihi	12.06.2023
Yayın Tarihi	30.06.2023
Değerlendirme	İki Dış Hakem / Çift Taraflı Körleme
Etik Beyan	Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.
Benzerlik Taraması	Yapıldı - Turnitin
Etik Bildirim	ethics.stbad@selcuk.edu.tr
Çıkar Çatışması	Çıkar çatışması beyan edilmemiştir.
Finansman	Bu araştırmayı desteklemek için dış fon kullanılmamıştır.
Telif Hakkı & Lisans	Yazarlar dergide yayımlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptirler ve çalışmalarını CC BY-NC 4.0 lisansı altında yayımlanmaktadır.

Bibliometric Analysis of Tourism Management Journal: An Assessment of the Last 25 Years

Ramazan GÖRAL | 0000-0002-9826-042X | E-Mail: trgoral@selcuk.edu.tr
Selcuk University, Beyşehir Ali Akkanat Tourism Faculty, Tourism Management, Konya, Turkey

Halime KILINÇ | ORCID: 0000-0002-8989-9870 | E-Mail: halime1919@hotmail.com
Selcuk University, Social Science Institute, Tourism Management, Konya, Turkey

ROR ID: <https://ror.org/045hgzm75>

Abstract

Scientific journals are periodicals that contribute to the development of science and industries by publishing new research. It is important to reveal which topics come to the fore and what kind of developments are experienced in scientific journals in terms of guiding researchers. One of the methods used in this regard and attracting attention in recent years is bibliometric analysis. For this purpose, Tourism Management (TM) Journal, which has the highest impact factor and the word "tourism" in the "Web of Science (WOS) Collection" database in areas such as accommodation, entertainment and sports, has been included in the scope of the research. A total of 4,424 scientific publications published in the TM journal between 1994-2022 (last 25 years) were examined. Research data were analyzed using WOS database analysis information and VOSviewer - Visualization of Scientific Networks program. The most productive authors, co-authorship status, countries, institutions, the most cited articles, the most used keywords and citations in the TM journal are presented with graphs, maps and tables. TM journal started its publication life in 1982; the number of publications is increasing every year; the average number of scientific publications in the last 10 years is 211,60; It is seen that a total of 138 studies were published until the date of data collection in 2022 (1 January - 1 November 2022). The most prolific authors in the journal are British authors, while the institution that does the most is Hong Kong Polytechnic University. It has been observed that there has been a regular increase in the number of citations made to the publications of the journal since 2004.

Keywords

Journal of Tourism Management, Bibliometric Analysis, Scientific Productivity, Scientific Mapping

Citation

Göral, R. and Halime, K. (2023). Bibliometric Analysis of Tourism Management Journal: An Assessment of the Last 25 Years. *Selcuk Tourism and Information Research Journal*, 3:22-39.

Date of Submission	04.05.2023
Date of Acceptance	12.06.2022
Date of Publication	30.06.2022
Peer-Review	Double anonymized - Two External
Ethical Statement	It is declared that scientific and ethical principles have been followed while carrying out and writing this study and that all the sources used have been properly cited.
Plagiarism Checks	Yes - Turnitin
Conflicts of Interest	The author(s) has no conflict of interest to declare.
Complaints	ethics.stbad@selcuk.edu.tr
Grant Support	The author(s) acknowledge that they received no external funding in support of this research.
Copyright & License	Authors publishing with the journal retain the copyright to their work licensed under the CC BY-NC 4.0 .

Giriş

Bibliyometrik analiz, bibliyometrik materyalin makalelere, yazarlara ve dergilere göre sınıflandırılarak araştırma alanının genel bir resmini sunan bir araştırma yöntemidir (Merigó ve Yang, 2017). Dergilerde bibliyometrik yaklaşım, araştırmacıların belirli bir dergideki araştırma eğilimlerinin yanı sıra derginin iç yapısına ilişkin genel bir görüş oluşturmak için belirli bir dergiyi analiz etmelerinde yaygın olarak kullanılan yöntemlerden biridir (Kevin, Zainab ve Anuar, 2009).

Dergilere yönelik bibliyometrik incelemelerin farklı örnekleri de aşağıdaki gibidir:

Bibliyometrik çalışmalar konusunda yapılan ilk atıf analiz çalışması, 1927 yılında gerçekleşen ve “Journal of the American Chemical Society” dergisinde yayınlanmış olan makalelerin kaynakça kısmının değerlendirmesi ile ilgili çalışma olmuştur. Elde edilen bulgular sonrasında ABD’deki bir kolej kütüphanesi için dergi aboneliği ve eski yayınları satın alma politikasını geliştirdiği görülmüştür (Al ve Tonta, 2004, s. 23).

Heck ve Bremser (1986) The Accounting Review dergisinin bibliyometrik analizini yapmıştır. Bu çalışma, katkıda bulunan yazarları, akademik bağlantılarını ve doktora derecelerini nereden aldıklarını tanımlanmakta ve özetlemektedir. Hoffman ve Holbrook (1993), Journal of Consumer Research’ün (JCR) yayımlandığı ilk 15 yıldaki alıntılarını analizini incelemektedir. Bu çalışma tüketici araştırmasının entelektüel yapısını yansıtması bakımından önemlidir.

Kumar ve arkadaşları (2020) tarafından Journal of Promotion Management dergisinin Scopus veri tabanındaki kayıtları üzerinde yapılan çalışmada, derginin hem üretkenlik hem de etki açısından büyüdüğünü, ABD’ye bağlı yazarların dergiye daha çok katkıda bulunduğu; dergide yayınlanan başlıca araştırma temalarının çevrimiçi pazarlama, ünlülerin onaylanması, tüketici şüpheliği, sosyal medya, satış promosyonu gibi konular olduğu ifade edilmiştir.

Sureka ve arkadaşları (2020) tarafından yapılan Journal of Productivity and Performance Management adlı derginin (2004–2018) Scopus veri tabanı kayıtları üzerinde yapılan bibliyometrik çalışmada, IJPPM’ye en fazla katkıda bulunan ülkeler İngiltere ve Hindistan’dır. Dergi performansının toplam atıf ve CiteScores açısından üstünlük kazandığı, dergi yayınlarının ana temaları arasında performans yönetimi, verimlilik, altı sigma, yalın yönetim ve tedarik zinciri yönetimi bulunduğu ifade edilmiştir.

Tellis ve ark. (1999) dört büyük pazarlama dergisinin yayınlarını incelediği çalışmada, dergilerin çeşitlilik eğilimli olduğu, dergi misyonlarının veya editörlerinin amaçladığından farklı bir karaktere sahip olduğu ifade edilmiştir.

Singh, Singh, ve PS (2022) tarafından yapılan ve Journal of Human Resources in Hospitality and Tourism adlı derginin 2002-2022 yılları arası Scopus veri tabanı kayıtları

incelendiği bibliyometrik analiz çalışmasında, JHRHT'nin zaman içinde güçlü bir şekilde büyüdüğünü ve başta ABD, Avustralya ve Türkiye olmak üzere dünyanın dört bir yanından çok çeşitli çalışmaları yayımladığı görülmektedir.

Bu çalışmada yukarıda ifade edilen çalışmalardan motivasyonla TM dergisinin bibliyometrik olarak analizi yapılarak derginin önde gelen eğilimlerine ilişkin genel bakış sunma amaçlanmıştır. Çalışma, derginin yayın ve atıf yapısını, atıf yapan makaleleri, en çok atıf alan makaleleri ve önde gelen yazarları, kurumları ve ülkeleri ortaya koymaktadır. Ayrıca çalışma sonuçlarını grafiksel olarak analiz etmek için benzerliklerin görselleştirilmesi (VOS) görüntüleyici yazılımını da kullanmaktadır. Bu çalışmada, dünyada gelişen, çeşitlilik arz eden ve ülkelerin rekabet halinde olduğu turizm sektöründe hangi konuların önem kazandığı, ne tür gelişmeler yaşandığı, hangi konuların daha çok ilgi çektiğinin araştırarak, araştırmacılara yol gösterme amaçlanmıştır.

Tablo 1: Turizmde Girdiler/Paydaşlar ve Turizm Sistemini Yönetmek

Girdiler/ Paydaşlar	Ulaşılmak İstenen (Hedeflenen) Sonuçlar
Doğal ve insan yapımı kaynaklar	Olumlu etkiler ve sürdürülebilirlik
Yatırım, finansal ve teknolojik kaynaklar	Rekabet gücü ve karlılık
İş fonksiyonları, bilgi ve yenilik	Tüketiciler için iyi değer
İnsan kaynakları, beceriler ve yetkinlikler	İnsana yakışır iş, yoksulluğun ortadan kaldırılması, çalışanların ve toplumun refahı
Esneklik ve kriz yönetimi planlaması	İş sürekliliği ve ekonomik sürdürülebilirlik
Paydaşlar	Edinilen Değer
Sakinler	Refah, zenginlik, sürdürülebilirlik
Girişimciler ve yatırımcılar	Yatırım getirisi ve büyüme
Çalışanlar	İnsana yakışır iş, yoksulluğun ortadan kaldırılması ve refah
Kamu sektörü	Adil oyun, vergiler ve sürdürülebilirlik
Aracılar	Yatırım getirisi ve karlılık
Turistler/gezginler	Dönüştürücü unutulmaz deneyimler ve para ve zaman için değer

Kaynak: Buhalis ve Cooper, 2022, s.443

Turizmde yönetim, yukarıdaki girdi ve paydaşları kuruluşun amaçlarına bağlamak için bir araya getirir. Bu da ikna, vizyon, takım çalışması ve koordinasyon gerektirir. Turizm yönetimi, kaynakların sürdürülebilirliği korunurken, olumlu etkilerin yaratılması ve tüm paydaşlara dağıtılmasını sağlamalıdır (Buhalis ve Cooper, 2022, s.443).

1. Bibliyometrik Analiz

Bibliyometrik metodoloji, nicel yöntemler kullanılarak bir dizi bibliyometrik materyali inceleyen, en temsili sonuçlarını özetleyen bir kütüphane ve bilgi bilimleri araştırma alanıdır (Broadus, 1987; Pritchard, 1969).

Bibliyometrik Analiz; bilimsel araştırmalara yönelik konular, yazarlar, atıflar ve kaynaklar gibi bilgilerin istatistiksel olarak incelenmesini ve elde edilen sonuçlara ve incelemelere yönelik olan disiplin yapısının ortaya çıkarılmasını sağlamayı amaçlamaktadır (Şahin ve Acun, 2015:216). Belirli bir zaman aralığında gerçekleştirilmiş olan bibliyometrik analizlerin konusu, söz konusu disiplin veya bilim dallarındaki gelişimleri ortaya çıkarması bakımından önem arz etmektedir (Şahin ve Acun, 2015:216). Bibliyometrik Analiz çalışmalarının tercih edilmesinin nedenleri arasında; araştırılmak istenen bilim dalının zamanla nasıl geliştiğinin görülmesi, sorunların ortaya çıkarılması ve bu sorunların giderilmesi için atılacak adımlara yönelik tartışmaların sağlanabilmesi sayılabilir (Çiçek ve Kozak, 2012:197).

Turizm ve otelcilik dergilerinin incelenmesi uzun bir geçmişe sahiptir. Temel bibliyometrik analiz, tematik analiz ve dergi sıralaması dahil olmak üzere bu dergileri incelemek için birden fazla boyut da dahil edilmiştir (Qian, Law, Wei ve Wu, 2019, s.755). Turizm alanında da geniş bir bibliyometrik çalışma yelpazesi mevcuttur. Turizm sektöründe giderek daha fazla kullanılmaya başlayan bibliyometrik analiz, basılı yayınların belirli özelliklerine bakılarak ve nicel analiz yöntemi ile analiz edilerek ilgili konunun bilimsel iletişimi hakkında bilgi sağlayan bir yöntemdir (Temizkan vd., 2015: 394).

Turizm dergilerine ve turizm çalışmalarına yönelik bibliyometrik incelemelerin farklı örnekleri aşağıdaki gibidir:

Yuan, Gretzel ve Tseng (2015) tarafından yapılan 10 turizm dergisinden 2000'den fazla yayını analiz eden çalışmada, turizm araştırmasının oldukça dinamik olduğu ancak aynı zamanda pazarlama ve yönetim yönlerine çok odaklandığı ortaya çıkmıştır.

Köseoğlu ve arkadaşlarının (2016) *Annals of Tourism Research* dergisinde yayınlanan turizm ve otelcilik alanında bibliyometrik çalışmaları (190 makale) değerlendirildikleri çalışmada, bibliyometrik makalelerin 2008'den sonra önemli ölçüde arttığı, bibliyometrik çalışmaların ağırlıklı olarak SSCI tarafından indekslenen makalelerden oluşturulduğu ve özellikle turizmde ilişkisel bibliyometrik çalışmalarda eksikliğin hala devam ettiği ifade edilmiştir. Ortak alıntı analizi, ortak kelime analizi, ortak yazarlık analizi ve bibliyometrik eşleştirme olarak dört kategoriden oluşan ilişkisel teknikler, bibliyometrik çalışmalarda birlikte oluşum analizleri yapmak için alıntıları, yazarları, yazar bağlantılarını ve anahtar kelimeleri dikkate alarak yayınlanmış araştırmalar arasındaki ilişkileri incelemektedir.

Mulet-Forteza ve arkadaşları (2018) tarafından *Journal of Travel & Tourism Marketing* dergisinin bibliyometrik olarak incelendiği çalışmada, JTTM'nin dünya çapında çok çeşitli

yazar, kurum ve ülkelerden gelen yayınlarla indekslendiği alanlarda önde gelen dergilerden biri olduğunu göstermektedir.

Garrigos-Simon ve arkadaşları (2018) tarafından WOS veritabanında Sustainability dergisinde yayınlanan sürdürülebilir turizm alanında yapılan araştırmaları incelediği eserde, sürdürülebilir turizmin sonuçları, etkisi, bu alanda eserleri yayımlayan dergiler, makaleler, konular, yazarlar, kurumlar ve ülkeler değerlendirilmiş ve önde gelen eğilimler tanımlanmıştır. Bu çalışmada derginin yayınları açısından öncülük eden dört ülkenin ABD, Avustralya, İspanya ve İngiltere olduğu; en çok katkı sağlayan kurumların Griffith Üniversitesi, Queensland Üniversitesi ve James Cook Üniversitesi olduğunu ifade edilmiştir.

Yuan, Tseng ve Ho (2019) tarafından WOS veritabanında Tourism Review dergisinde yayınlanan 1990-2016 arası yayınlanan turizm bilgi teknolojisi makalelerinin araştırıldığı çalışmada, turizm bilişimi araştırmalarına 44 ülkeden toplam 769 yazar katkıda bulunduğu; ağırlıklı olarak ABD, Çin, İngiltere ve Avustralya'dan yayın yapıldığı; en çok insan ile örgüt, bilgi ve teknoloji etkileşimi konularının çalışıldığı saptanmıştır.

Kumar, Sureka ve Vashishtha (2020) tarafından Journal of Heritage Tourism (JHT) dergisinin 2006-2019 yılları arasında Scopus veri tabanında yapılan çalışmalarının incelendiği çalışmada, dergiye en çok ABD merkezli yazarlar katkıda bulunduğu; dergide ele alınan başlıca temalar arasında kültürel miras, miras yönetimi, yöresel turizmi, sürdürülebilir kalkınma, inanç turizmi, hüznün turizmi, sürdürülebilir turizm ve somut olmayan miras konuları yer almaktadır.

Sigala ve arkadaşları (2021) tarafından Journal of Hospitality and Tourism Management dergisinin 2006-2020 tarihleri arasında yapılan çalışmada, JHTM'nin tematik analiz bulguları, turizm deneyimleri, hizmet kalitesi, konaklama yönetimi becerileri, iş-aile çatışması, sürdürülebilirlik ve sorumlu turizm gibi orijinal ve güncel konulara odaklandığı görülmektedir.

Yukarıda bahsedilen turizm dergilerine ve turizm çalışmalarına yönelik yapılan bibliyometrik incelemelerde görüldüğü üzere, bu çalışmalarda ortak olarak turizm incelemesi yayınlarının yıllık olarak artış gösterdiği, ABD başta olmak üzere birçok farklı ülkeden yayınlar yapıldığı, turizmde incelenen konuların dinamik olduğu ve güncellendiği ortaya konulmaktadır.

2. Yöntem

Çalışmada analiz için WOS veri tabanı kullanılmıştır. İlk olarak WOS' ta ilgili filtrelemeler yapılarak veritabanı üzerinden derginin analiz sonuçları incelenmiştir. Derginin yıllara göre yayın sayısı, yayın türüne göre dağılım, en çok yayın yapan yazar, alıntı konularına göre dağılım, en çok yayın yapılan dile göre dağılım verileri ve görselleri WOS web sayfasından alınmıştır. Araştırmamızda 1 TM dergisinde çalışılan konular bakımından dağılım nedir? 2 TM dergisinin en çok yayın yapan yazarlarının ülkeleri

nelerdir? 3 TM dergisinin ortak yazarlık durumuna göre dağılımı nedir? sorularına yanıt aranmıştır.

Sonuçları daha derinlemesine analiz etmek için makalede, VOSviewer görüntüleyici yazılımını (Van Eck ve Waltman, 2010) kullanarak bibliyometrik materyalin (Cobo ve diğerleri, 2011; Sinkovics, 2016) grafiksel bir haritası çıkarılmıştır. VOSviewer görüntüleyici bibliyometrik verileri toplayarak bibliyometrik bağlantı (Kessler, 1963), ortak alıntılar (Small, 1973), yazar anahtar kelimelerinin ortak yazarlığı ve birlikte oluşumu açısından grafik haritalar sağlar. Böylece derginin yayınları, atıfları, etki alanları, en çok yayın yapan yazarların ülkeleri ve bağlı oldukları kurumlar, en çok çalışılan konular ve anahtar kelime bilgilerine ulaşmak mümkün olmaktadır.

Bibliyometrik yöntemler, yayınlar, alıntılar, yazarlar, anahtar kelimeler ve kurumlar açısından önde gelen eğilimleri belirleyerek, bir alan veya dergiyle ilgili akademik araştırmalara genel bir bakış sağlamak için çok yararlıdır. Bu bağlamda çalışmada derginin mevcut durumunu ortaya koyan ve derginin 1994-2022 yılını analiz eden kapsamlı bir bibliyometrik değerlendirme ortaya konulmuştur.

Yapılan araştırmada bibliyometrik analiz yapılmak üzere TM dergisi tercih edilmiştir. Web sayfası üzerinde yapılan sorgulamada WOS' tan alınan verilere göre yayınlarının konaklama, eğlence, spor, turizm alanında en çok "Turizm" kelimesi geçen derginin TM dergisi olduğu görülmüştür. Tablo 2'de görüldüğü üzere WOS Collection'da en çok turizm kelimesi geçen dergilerin etki faktörleri incelendiğinde TM dergisinin en yüksek dergi olduğu görülmektedir.

Tablo 2: WOS Collection'da En Çok Turizm Kelimesi Geçen Dergiler ve Etki Faktörleri

Yayıncı Adı (Publication Title)	Eserlerde Geçen 'Turizm' Kelime sayısı	Dergi Etki Faktörü	
		(2021)	Son 5 Yıl
Tourism Management	3,318	12.879	13.761
Annals of Tourism Research	2,999	12.853	13.44
Sustainability	2,876	3.889	4.089
Current Issues in Tourism	1,598	7.578	7.431
Journal of Sustainable Tourism	1,370	9.47	8.952

Kaynak: (Web Of Science)

Araştırma kapsamında TM dergisinin yayın yılları, içeriği, atıflar, yazarlar, yazarların çalışmış olduğu kurumlar, en çok çalışılan konular, yıllara göre makale dağılımları derinlemesine incelenmiştir.

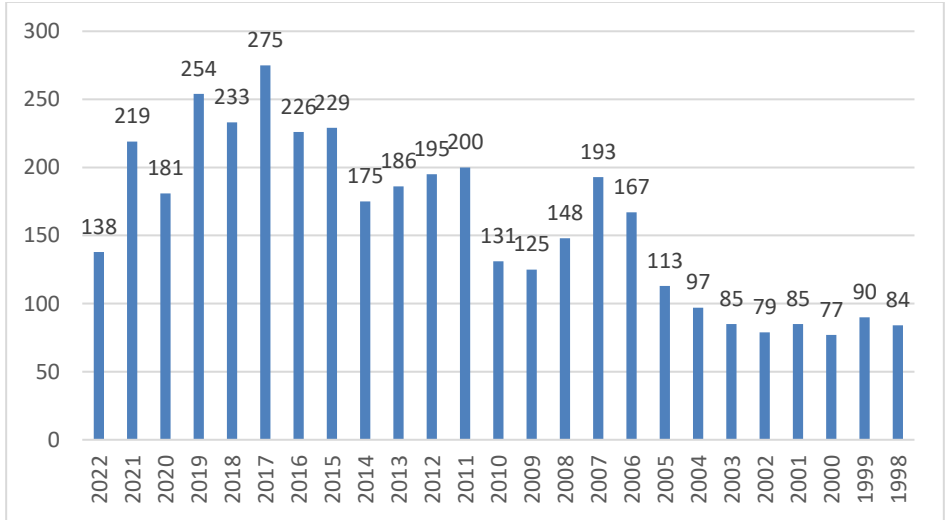
3. Bulgular

01.01.1994 ile 01.11.2022 tarihleri arasında TM dergisi 4.424 yayın yayınlamıştır. 01 Kasım 2022 itibarıyla dergiye 259.431 atıf yapılmıştır. Makale başına atıf oranı 58,64 ve h-endeksi 219'dur.

Tourism Management Journal (TM dergisi) dergisi, WOS veritabanı Kasım 2022 dergi atıf raporuna göre 219 H-indeksine ve 12.879 etki faktörüne sahip seyahat ve turizmin planlama ve politikası dahil olmak üzere yönetimine odaklanan uluslararası bir dergidir. Derginin genel yayın yönetmeni Cathy Hsu'dur (<https://www.sciencedirect.com>). TM dergisi ilk sayısını 1982 yılında çıkarmıştır. Aynı yıl üç ayda bir sayı, 1993'te iki ayda bir sayı, 1995'te yılda sekiz sayı çıkarmaya devam etmiştir. TM dergisi 1998 yılından itibaren ise düzenli olarak iki ayda bir sayı çıkaran bir dergi haline gelmiştir (<https://www.sciencedirect.com>).

3.1. Derginin Yayın ve Alıntı Yapısı

Grafik 1'de de görüldüğü üzere TM dergisinin en çok sırasıyla bilimsel eser yayınladığı yıllar 2017, 2019, 2018 olmuştur. Son 10 yıl içerisinde (2013-2022) yıllık yayın sayısının ortalama 211,60 olduğu görülmektedir.

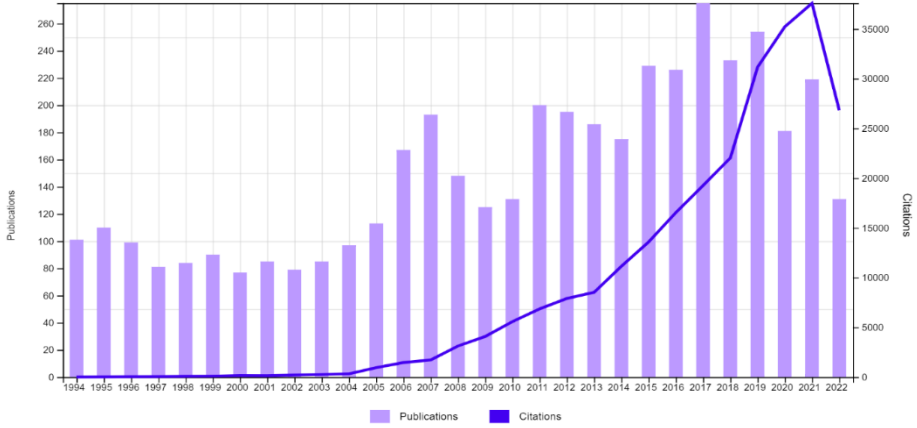

Grafik 1: Yıllara göre yayınlanan yayın sayısı

Grafik 2'de görüldüğü üzere 2004 yılından itibaren dergide yayınlanan makalelere atıf sayılarının düzenli olarak arttığı görülmektedir. 2021 yılına kadar yükseliş gösteren atıf sayısı 2022 yılında düşüş eğiliminde olduğu görülmektedir. Bunun nedeni 2022 yılının henüz bitmemiş olması ve derginin yayınlarına 2022 yılı içinde atıf yapmaya devam etmesi nedeniyle olabilmektedir.

Ayrıca 2020 yılında yayın sayısı azalmasına rağmen atıf sayısının yüksek olduğu da görülmektedir. Bu durum dergideki yayınlara olan ilginin arttığını, ancak dergide yayın yapma durumunun azaldığı şeklinde açıklanabilir. Covid-19 sürecinin yayın yapma süreci üzerinde olumsuz bir etki yapmış olacağı da düşünülebilir.

Grafik 2: Makalelere yapılan atıf bakımından dağılım

Görsel 1'de TM dergisinin yayın türüne göre dağılımı verilmiştir. Buna göre dergideki yayınların türlerinin; Makale (3.370 adet), Kitap incelemesi (822 adet), Makale tekrar gözden geçirilmesi (95 adet), Editoryal materyal (81 adet), Bildiriler (26 adet), Biyografik yazı (9 adet), Düzeltme (6 adet), Not (13 adet), Düzeltme ve ekleme (1 adet), Mektup (1 adet) şeklinde dağıldığı görülmektedir.

Görsel 1: Yayın türüne göre dağılım

3.2. TM Dergisinin Önde Gelen Yazarları, Ülkeleri ve Kurumları

Görsel 2’i incelediğimizde TM dergisinde en çok yayın yapan yazarların; Ryan C. (63 adet), Law R (51 adet), Page SJ (35 adet), Nicolau JL (28 adet), Mckercher B (27 adet), Wood RC (27 adet), Li X (25), Lee CK (23 adet), Lee S (23 adet) ve Page S (23 adet) olduğu görülmektedir.

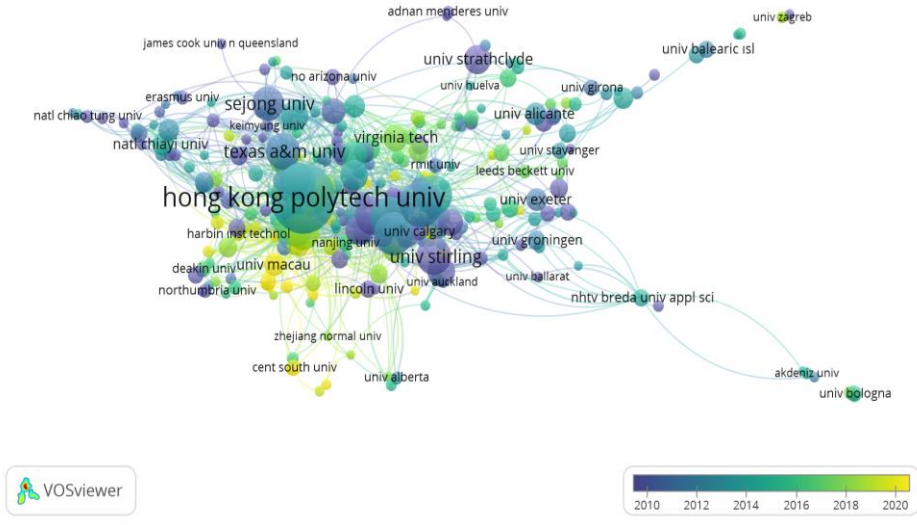
Görsel 2: En çok yayın yapan yazara göre dağılım

Görsel 3’ü incelediğimizde TM dergisinde yayın yapan yazarların ülkelerinin en çok İngiltere olmak üzere sırasıyla, ABD, Avustralya, İspanya, Taiwan ve Güney Kore olduğu görülmektedir.

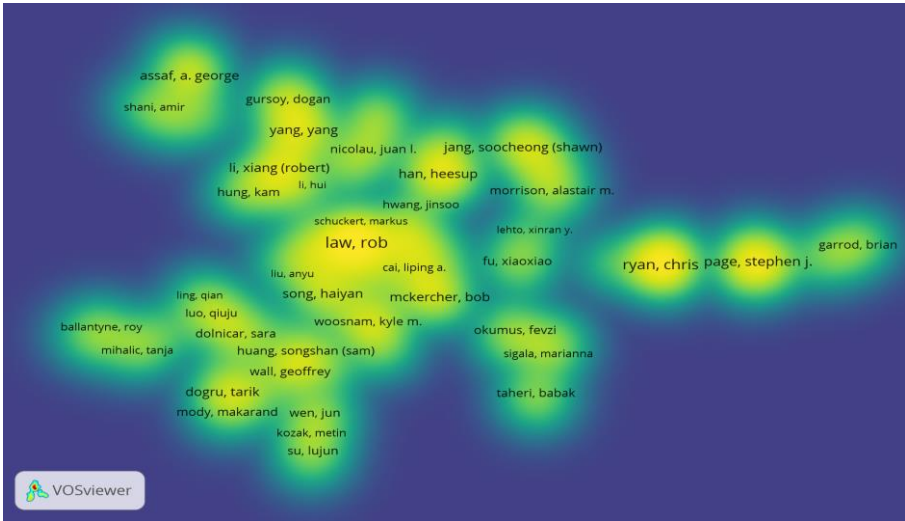
Görsel 3: Yazarların ülkelerine göre dağılım

Görsel 4’te TM dergisinde yayın yapan yazarların en çok sırasıyla Hong Kong Polytechnic University, University of Stirling, Texas A&M University ve Sejong University’de çalıştıkları görülmektedir.

Görsel 4: Yazarların kurumlarına göre dağılım

Görsel 5'e baktığımızda TM dergisinde en çok ortak yayın yapan yazarların Law ve Rob; Ryan ve Chris; Page ve Stephen olduğu görülmektedir.

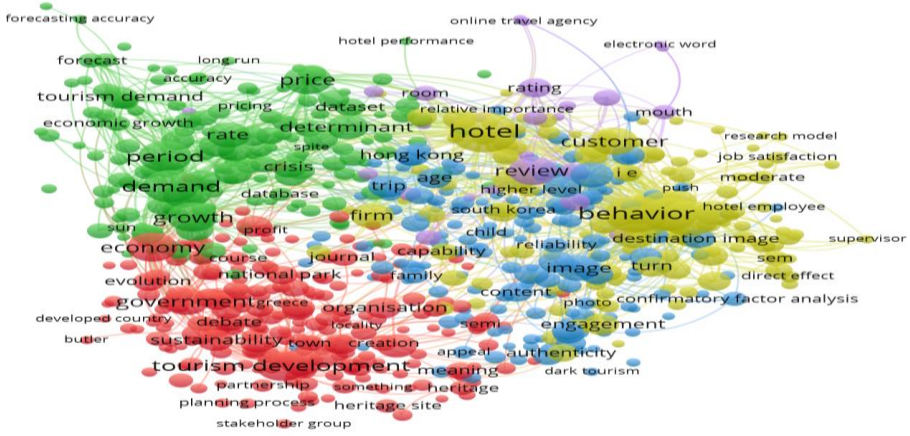
Görsel 5: Ortak yazarlık durumuna göre dağılım

3.1. TM Dergisinin VOSviewer ile Grafikselsel Analizi

Bölüm 3'ün bibliyometrik sonuçlarını derinleştirmek için, bu bölüm TM dergisindeki yayınların grafikselsel bir haritalamasını yapmaktadır.

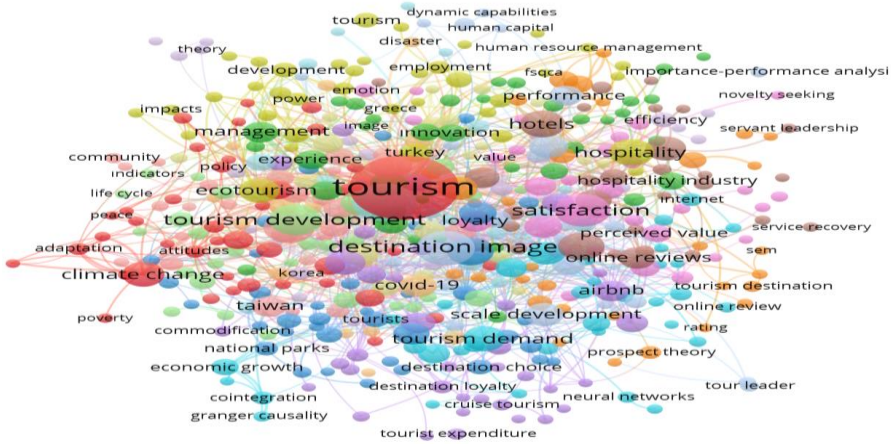
Görsel 6' da TM dergisinin şu ana kadar yayımlanan makalelerde çalışılan konuların grafikselsel olarak dağılımı verilmiştir. Buna göre dergide ağırlıklı olarak işlenmiş olduğu

konular; otel, müşteri, davranış, turizmde gelişim, ekonomi, hükümet, talep, büyüme ve dönem olmuştur.

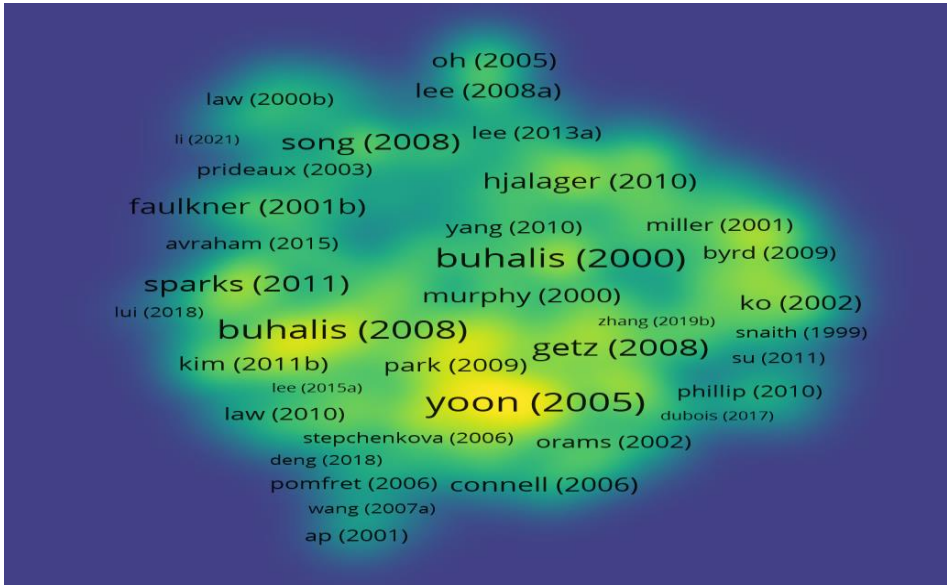
Görsel 6: Çalışılan konular bakımından dağılım

Görsel 7'de TM dergisinde birlikte oluşum anahtar kelimelere göre dağılımları verilmiştir. Buna göre en çok Turizm olmak üzere sırasıyla, turizm gelişimi, memnuniyet ve destinasyon imajı gibi anahtar kelimelerin olduğu görülmektedir.

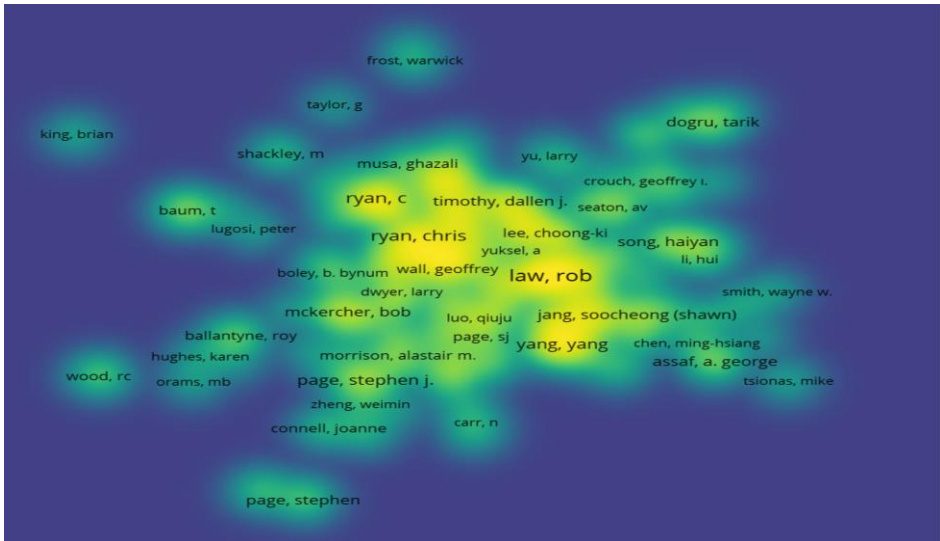
Görsel 7: Birlikte oluşum anahtar kelimelere göre dağılım

Görsel 8'de TM dergisinde yayını olan ve en çok atıf alan eserlere göre dağılımları verilmiştir. Buna göre en çok atıf alan yayınların Yoon (2005), Buhalis (2008) ve Buhalis (2000)'e ait olduğu görülmektedir.

Görsel 8: Atıf yapılan eserlere göre dağılım

Grafik 9’da TM dergisinde aynı yayında atıf alma durumlarına göre en çok atıf alan yazarların dağılımları verilmiştir. Buna göre en çok Law ve Rob olmak üzere sırasıyla, Ryan ve Chris, Yang ve Yang olduğu görülmektedir.

Görsel 9: Aynı yayında atıf alanlara göre dağılım

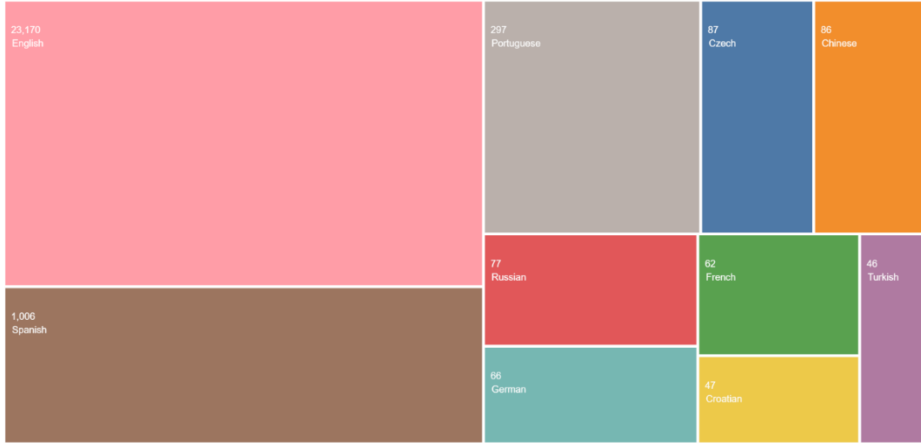
Tablo 3’te göre dağılımı incelediğimizde; derginin en çok alıntı yaptığı konunun ‘konaklama, eğlence, spor ve turizm (kayıt sayısı 2.48 ve %56,59)’ olduğu görülmektedir.

Derginin en az alıntı yaptığı konu ise yapay zekâ ve makine öğrenimidir (kayıt sayısı 30 ve %0,68).

Tablo 3: TM dergisi Dergisinin Alıntı Konularına göre dağılımı

Alıntı Konuları (Field: Citation Topics Meso)	Kayıt sayısı	Yüzde (%)
Hospitality, Leisure, Sport & Tourism	2,489	56.594%
Management	645	14.666%
Social Psychology	81	1.842%
Economics	77	1.751%
Economic Theory	60	1.364%
Transportation	52	1.182%
Anthropology	35	0.796%
Artificial Intelligence & Machine Learning	30	0.682%

Görsel 10'daki dağılıma bakıldığında 23,170 kayıt sayısı ve %92.267 ile en çok İngilizce yayın yapıldığı görülmektedir. Ayrıca 46 kayıt sayısı ve %0.183 oranı ile Türkçe yayının da olduğu saptanmıştır.

Görsel 10: En çok yayın yapılan dile göre dağılım

Sonuç

Turizm dergilerinin bibliyometrik analizi, bu dergilerin yayınlarının sayısal (nicel) verilerini kullanarak bir değerlendirme yapmayı amaçlar. Bu çalışmada dünyada gelişen, çeşitlilik arz eden ve ülkelerin rekabet halinde olduğu turizm sektöründe hangi konuların önem kazandığı, ne tür gelişmeler yaşandığı, hangi konuların daha çok ilgi çektiğini araştırarak, araştırmacılara yol gösterme amaçlanmıştır. Aynı zamanda turizm alanında çalışanlar için literatür taraması yaparken kaynak seçimi konusunda bir rehber niteliği taşır.

Bu kapsamda WOS veri tabanında yayın başlıklarında, özet, yazar anahtar kelimeleri, anahtar kelime artı (keywords plus) en çok ‘turizm’ ifadesi geçen dergi olan TM dergisinin bibliyometrik analizi yapılmıştır.

Bu çalışma, derginin 28 yılına ilişkin bibliyometrik analiz yöntemi ile genel bir bakış açısı sunmaktadır. Çalışma, en çok atıf yapılan makaleler, yıllık atıf yapısı, atıf yapılan makaleler ve en verimli yazarlar, kurumlar ve ülkeler dahil olmak üzere çok çeşitli konuları bibliyometrik göstergeler aracılığıyla analiz etmektedir.

Bulgular göstermektedir ki dergideki yayın ve atıf sayısı artmakta ve son 10 yılda yayınlanan yayın sayısı ortalaması 211,60 olduğu görülmektedir. Bu dergideki yayınların daha çok İngilizce (%92,267) olduğu, İngiliz yazarların en üretken yazar olduğu ayrıca Hong Kong Polytechnic University’ nin en çok çalışma yaptığı görülmektedir. Dergide en çok yayın yapan yazar Ryan C. (63 adet), en çok ortak yayın yapan yazarlar ise Law ve Rob’dur. En çok atıf alan eserler Yoon (2005), Buhalis (2008), Buhalis (2000)’dir. Dergide en çok turizm olmak üzere sırasıyla, turizm gelişimi, memnuniyet ve destinasyon imajı gibi anahtar kelimelerin kullanıldığı da saptanmıştır.

Bu sonuçlar turizm alanında yayın yapan diğer dergilerin bibliyometrik analizi sonuçları ile benzerlikler göstermektedir. Bu çalışmalarda ortak olarak turizm incelemesi yayınlarının yıllık olarak artış gösterdiği, ABD başta olmak üzere birçok farklı ülkeden yayınlar yapıldığı, turizmde incelenen konuların dinamik olduğu ve güncellendiği ortaya konulmaktadır. Ayrıca bu çalışmada seçilen TM dergisi WOS veri tabanı esas alınarak seçilmesi, araştırmanın sınırlılıkları arasında yer almaktadır.

Gelecekte yapılacak çalışmalarda araştırmanın amacı nedeniyle çalışmaya dahil edilmeyen tekniklerle karşılaştırmalar yapılabilir. Bu konuda yapılacak çalışmalarda farklı veri tabanlarının, kongrelerin ve dergilerin araştırmaya dahil edilmesi kapsamı genişletecektir. Ayrıca, şimdiye kadar yapılmış olan araştırmaların içeriğine daha kapsamlı ve bütüncül bir yaklaşımla ele alınabilir.

Kaynakça | References

- Al, U. (2008). Türkiye’nin bilimsel yayın politikası: Atıf dizinlerine dayalı bibliyometrik bir yaklaşım. Doktora tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Al, U. ve Tonta, Y. (2004). Atıf analizi: Hacettepe Üniversitesi kütüphanecilik bölümü tezlerinde atıf yapılan kaynaklar. *Bilgi Dünyası*, 1, 19-47
- Baltagi, B. H. (2007). Worldwide econometrics rankings: 1989–2005. *Econometric Theory*, 23(5), 952-1012.
- Broadus, R. N. (1987). Toward a definition of “bibliometrics”. *Scientometrics*, 12(5), 373-379.
- Buhalis, D., & Cooper, C. (2022). Tourism Management. In *Encyclopedia of Tourism Management and Marketing* (pp. 441-444). Edward Elgar Publishing.
- Chang, W. J., & Katrichis, J. M. (2016). A literature review of tourism management (1990–2013):

- a content analysis perspective. *Current Issues in Tourism*, 19(8), 791-823.
- Cobo, M. J., López-Herrera, A. G., Herrera-Viedma, E., & Herrera, F. (2011). Science mapping software tools: Review, analysis, and cooperative study among tools. *Journal of the American Society for information Science and Technology*, 62(7), 1382-1402.
- Coupe, Robert L.M. (2003) *Illustrated Editions of William Morris in English: A Descriptive Bibliography*. New Castle, Delaware: Oak Knoll Press,
- Çiçek, D. ve Kozak, N. (2012). Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi'nde Yayımlanan Hakem Denetimli Makalelerin Bibliyometrik Profili. *Türk Kütüphaneciliği*, 26(4), 734-756.
- Garrigos-Simon, F. J., Narangajavana-Kaosiri, Y. & Lengua-Lengua, I. (2018). Tourism and sustainability: A bibliometric and visualization analysis. *Sustainability*, 10(6), 1976.
- Glossary of Tourism Terms (2008). <https://www.unwto.org/glossary-tourism-terms#:~:text=Tourism%20is%20a%20social%2C%20cultural,personal%20or%20business%2Fprofessional%20purposes>. E.T.: 24.11.2022
- Göral, R. (2014). Turizm sektöründe stratejik kriz yönetimine ilişkin bütünsel bir çerçeve. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (32), 89-101.
- Hall, C. M. (2011). Publish and Perish? Bibliometric Analysis, Journal Ranking and The Assessment of Research Quality in Tourism. *Tourism Management*, 32(1), 16-27.
- Heck, J. L. & Bremser, W. G. (1986). Six decades of the accounting review: a summary of author and institutional contributors. *Accounting Review*, 735-744.
- Hoffman, D. L., & Holbrook, M. B. (1993). The intellectual structure of consumer research: A bibliometric study of author cocitations in the first 15 years of the Journal of Consumer Research. *Journal of Consumer Research*, 19(4), 505-517.
- Karataş, M., & Babür, S. (2013). Gelişen Dünya'da turizm sektörünün yeri. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 2013(2), 15-24.
- Kessler, M. M. (1963). Bibliographic coupling between scientific papers. *American Documentation*, 14(1), 10-25.
- Kevin, W. U. A., Zainab, A. N. & Anuar, N. B. (2009). Bibliometric studies on single journals: A review. *Malaysian Journal of Library & Information Science*, 14(1), 17-55.
- Köseoğlu, M. A., Rahimi, R., Okumus, F. & Liu, J. (2016). Bibliometric studies in tourism. *Annals of Tourism Research*, 61, 180-198.
- Kozak, M. A., Evren, S. & Çakır, O. (2013). Tarihsel süreç içinde turizm paradigması. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 24(1), 7-22.
- Kumar, S., Spais, G. S., Kumar, D. & Sureka, R. (2020). A bibliometric history of the journal of promotion management (1992–2019). *Journal of Promotion Management*, 26(1), 97-120.
- Kumar, S., Sureka, R. & Vashishtha, A. (2020). The Journal of Heritage Tourism: a bibliometric overview since its inception. *Journal of Heritage Tourism*, 15(4), 365-380.
- Merigó, J. M. & Yang, J. B. (2017). A bibliometric analysis of operations research and management science. *Omega*, 73, 37-48.
- Mulet-Forteza, C., Martorell-Cunill, O., Merigó, J. M., Genovart-Balaguer, J., & Mauleon-Mendez, E. (2018). Twenty five years of the Journal of Travel & Tourism Marketing: A

- bibliometric ranking. *Journal of Travel & Tourism Marketing*, 35(9), 1201-1221.
- Page, S. (2007). *Tourism management*. Routledge. 2. Baskı, Routledge, London, <https://doi.org/10.4324/9780080481425>
- Pritchard, A. (1969) *Statistical Bibliography or Bibliometrics*. *Journal of Documentation*, 25, 348-349
- Qian, J., Law, R., Wei, J. & Wu, Y. (2019). Trends in global tourism studies: A content analysis of the publications in tourism management. *Journal of Quality Assurance in Hospitality & Tourism*, 20(6), 753-768.
- Sharpley, R. (2014). Host perceptions of tourism: A review of the research. *Tourism Management*, 42 (2014): 37-49.
- Sigala, M., Kumar, S., Donthu, N., Sureka, R. & Joshi, Y. (2021). A bibliometric overview of the *Journal of Hospitality and Tourism Management*: Research contributions and influence. *Journal of Hospitality and Tourism Management*, 47, 273-288.
- Singh, R., Singh, A. K. & PS, S. (2022). *Journal of human resources in hospitality and tourism: a bibliometric overview*. *Journal of Human Resources in Hospitality & Tourism*, 1-22.
- Sinkovics, N. (2016). Enhancing the foundations for theorising through bibliometric mapping. *International Marketing Review*.33 (3), 327-350.
- Small, H. (1973). Co-citation in the scientific literature: A new measure of the relationship between two documents. *Journal of the American Society for information Science*, 24(4), 265-269.
- Sureka, R., Kumar, S., Mangla, S. K., & Junior, F. H. (2020). Fifteen years of international journal of productivity and performance management (2004–2018). *International Journal of Productivity and Performance Management*, 70(5), 1092-1117.
- Şahin, S. ve Acun, A. (2015). Turist Rehberliği Alanının Bibliyometrik Profili Ulusal Turizm Kongreleri Bildirileri. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 18(34), 213-234.
- Şit, M. (2016). Türkiye’de turizm sektörünün istihdama katkısı. *Akademik Yaklaşımlar Dergisi*, 7(1), 101-117.
- Tellis, G. J., Chandy, R. K. & Ackerman, D. S. (1999). In search of diversity: The record of major marketing journals. *Journal of Marketing Research*, 36(1), 120-131.
- Temizkan, P., Çiçek, D. & Özdemir, C. (2015). Bibliometric profile of articles published on health tourism Sağlık turizmi konusunda yayınlanan makalelerin bibliyometrik profili. *Journal of Human Sciences*, 12(2), 394-415.
- Van Eck, N. J. & Waltman, L. (2017). Citation-based clustering of publications using CitNetExplorer and VOSviewer. *Scientometrics*, 111(2), 1053-1070.
- Yamak, N., Tanrıöver, B. & Güneysu, F. (2012). Turizm–Ekonomik Büyüme İlişkisi: Sektör Bazında bir İnceleme. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 26(2), 205-220.
- Yuan, Y., Gretzel, U. & Tseng, Y. H. (2015). Revealing the nature of contemporary tourism research: Extracting common subject areas through bibliographic coupling. *International Journal of Tourism Research*, 17(5), 417-431.
- Yuan, Y., Tseng, Y. H. & Ho, C. I. (2019). Tourism information technology research trends:

1990-2016. *Tourism review*.

<https://study.com/academy/lesson/what-is-tourism-management.html>, [E.T: 24.11.2022]

<https://www.vosviewer.com/> [E.T: 15.11.2022]

<https://www.webofscience.com/wos/woscc/basic-search>, [E.T: 20.11.2022]

<https://www.sciencedirect.com/journal/tourism-management>, [E.T. 15.12.2022]